

PALESTINA

ODUZETA I NEGIRANA DOMOVINA

35 PLAKATA

Godine 1948, 1956, 1967 i 1973. — godine su četiri izraelsko-arapska rata od kojih je svaki izazivao novi exodus palestinskih Arapa. Uprkos rezolucijama Ujedinjenih naroda, osudama cionističkog ekspanzionizma i apelima dobronamjernih, Palestincima se komad po komad oduzimala domovina. Svaka je agresija donosila nova progonstva stotinama tisuća ljudi, žena, djece i staraca čiji je jedini „zločin“ bio što su se rodili u Palestini i što su bili Arapi. Crni septembar 1970. godine u Jordanu i drama Tal el Zataru u Libanonu pokazuje da se kalvarija nastavlja i u izbjeglištvu. Nisu rijetki oni koji su bili prisiljeni četiri, pet ili više puta napuštati svoje domove. Danas je taj tri i pol milijunski narod raspršen po arapskom svijetu, od kojih oko milijun živi pod izraelskom okupacijom u Gazi i na zapadnoj obali Jordana, a 400.000 na prostoru samog Izraela.

Mnogo se govori o miru na Bliskom Istoku. Potpisan je sporazum u Camp Davidu, a Menachem Begin je za taj posao čak dobio Nobelovu nagradu za mir. Palestince nitko nije pitao. Takav im „mir“, koji ih osuđuje na vječno izbjeglištvo, dakako ne odgovara i zato se žrtve proglašuju krivcima!

Ova izložba od trideset i pet plakata, bez političkih deklaracija i parola, pokazuje da su žrtve zaista žrtve. U jednom drugom prostoru i vremenu današnja se tragedija Palestinaca može mjeriti s dramatičnom sudbinom jevrejske dijaspore. O tomu svjedoče prizori razrušenih palestinskih domova i sela, izmijenjene fizionomije gradova, bijeda izbjegličkih logora. KUFR'BER IM, DEIR YASSEN, SATAF, LIFTA, BEIT TOOL i SOFTA samo su neka od imena 385 palestinskih naselja koja su nasilno izgubila svoj stoljetni arapski karakter i iz kojih su Palestinci protjerani. Uporedo s nasiljem nad ljudima — Palestincima, vrši se i nasilje nad jednom kulturom: uz ogromna ulaganja brišu se materijalni tragovi svih nejevrejskih civilizacija. Ruše se crkve i džamije, „restauriraju“ fasade starih zdanja, „retuširaju“ gradovi i sela, zasadama „kanadskih parkova“ mijenja krajo-lik. Izgradnjom novih bulevara, novih evropeiziranih naselja i suptilnim „restauratorskim radovima“ mijenja se čak profil drevnog Jeruzalema, koji pripada baštini svih naroda svijeta. Ukratko, uz sistematske programe kojima je izložen palestinski živalj, vrši se i pomno planirani kulturni genocid.

Metode koje se primjenjuju su drastične. O njima svjedoči dr Israel Shahak, poljski Jevrejin koji je preživio strahote nacističkih koncentracijskih logora, ugledni znanstvenik i profesor Hebrejskog sveučilišta u Jeruzalemu i predsjednik

IVAN IVEKOVIĆ

Lige za ljudska i građanska prava (njegov tekst na engleskom jeziku reproduciran je na plakatu JA SAM CIONIST). On detaljno opisuje praksu „kolektivnog kažnjavanja” Palestinaca: masovna protjerivanja, razdvajanje porodica, zabrane boravka, dinamitiranje kuća, postupke prema arapskoj djeci, razne zabrane, institucionalizirane torture u zatvorima itd. Pažljiviji čitalac novinskih vijesti koje pristižu iz tog područja samo će potvrditi ono o čemu Shahak govori: ne tako davno grad od deset tisuća stanovnika bio je četrnaest dana odsječen od svijeta — izraelske su vojne vlasti „zatvorile” naselje, prekinule snabdijevanje strujom i vodom, zabranile opskrbu hranom, onemogućile dolazak medicinskih i sanitarnih ekipa i tako se „osvećivale” za neki lokalni protest Arapa. Razumije se, stradali su nedužni — djeca, starci i bolesni. I danas se nastavlja praksa zloglasne „jedinice 101” koju je predvodio Eric Sharon i koja je svojevremeno žarila i palila Palestinom. Terorizam je uzdignut na razinu državne politike, ne samo prema arapskim podanicima, nego i prema susjednim zemljama. Događaji na jugu Libanona to samo potvrđuju.

Najzad, da ne bi bilo nesporazuma, naglašavamo da isključiva krivnja za sve to pripada rukovodećim krugovima Izraela — cionističkom establishmentu — reakcionarnim snagama koje su u službi međunarodnog imperijalizma. Jevrejski narod, jednako kao i palestinski — žrtva je iste politike.

Želimo zahvaliti autorima ove serije — VLADIMIRU BONAČIĆU, MIRO-LJUBU CIMERMANU i DUNJI DONASSY — koji su ostvarili i pripremili plakate za izložbu. U vrijeme višegodišnjeg boravka u Jeruzalemu prikupili su dragocjeni dokumentacioni materijal koga sada, na ovaj način, prikazuju našoj i široj javnosti. Želimo također zahvaliti Studentskom centru u Zagrebu koji je omogućio štampanje plakata, kao i svima onima koji su financirali ovaj u mnogo čemu jedinstveni pothvat — Komisiji za kulturne veze s inozemstvom Sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu, Republičkoj samoupravnoj zajednici za kulturu, Samoupravnoj interesnoj zajednici za kulturu grada Zagreba i Saveznoj konferenciji SSRN Jugoslavije. Sve to je ostvareno u organizaciji i uz pokroviteljstvo Koordinacionog odbora RK SSRN Hrvatske za pomoć oslobodilačkim pokretima.

N A P O M E N E

Vizualni i tekstualni materijali koji se pojavljuju u plakatima su autentični i originalni. Digitalizirana slova predstavljaju prvi uspješni dizajn arapskog pisma u svijetu, a dizajnirali su ih autori plakata u Jeruzalemu 1973. i Anton Shamas, arapski pisac i pjesnik (vidjeti: UNESCO, Impact, Vol 27, N° 1, January – March 1977, Frontispiece).

U nekim su plakatima autori upotrijebili simbol šestokrake zvijezde, ne kao oznaku porijekla onih koji su je sa ponosom nosili kada su bili vođeni u plinske komore, već kao dizajnirani simbol koji je izrađen u Izraelu kao zvanična reakcija na rezoluciju UN o cionizmu, a koji u prijevodu znači „Ja sam cionist” (Ani Cioni).

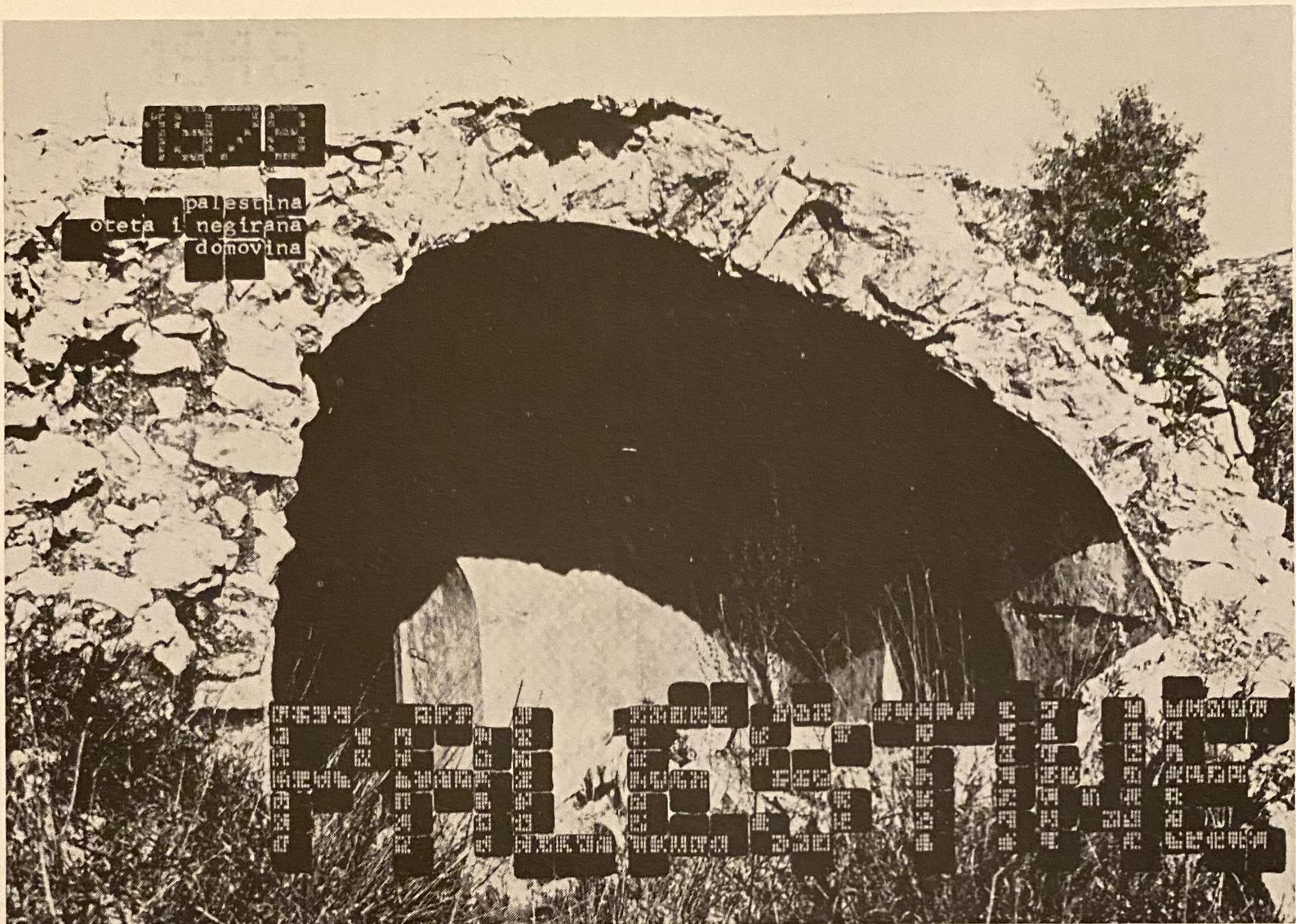
Galois polje (apstraktna algebra) korišteno je kao izvor originalnog simbola razaranja koji se nikad ne ponavlja, vizualno je različit a ipak je semantički identičan simbol. Taj simbol korišten je u dizajnu slova kompjuterom, posebice slova arapskog i hebrejskog jezika, ili u nekoliko plakata prilikom dizajna koji je rezultirao klasičnom kompjuterskom grafikom pri čemu semantički sadržaj odgovara zadanoj temi. Isti elementarni simbol korišten je kod dizajna simbola „385” koji označuje ukupni broj uništenih Palestinskih naselja, sela i gradova od 1948. do danas.

Plakati koji se odnose npr. na „Latrun” ili „Eviction” autentični su dokumenti o prisilnom iseljenju civilnog stanovništva, kršćana i muslimana, i dokumenti o planiranom nestanku arapskih sela i kuća, poglavito u Starom Jeruzalemu. Kod nekih sela koja su planski nestala, kao npr. „Deir Jaseen”, korišteni su arapski domovi kao simbol, iako ne pripadaju tom nestalom naselju već su se nalazili u blizini. Plakat pod nazivom „Unite 101”, simbolizira specijalnu vojnu jedinicu zaduženu da nakon prisilnog iseljenja stanovništva održi „vojne vježbe” u razaranju kamenih kuća kako se ukućani više ne bi imali gdje vratiti. Plakat „Child” govori o djeci koja moraju gledati kako se ruše njihove kuće u akcijama kolektivnog kažnjavanja itd. itd.

Svi tekstovi upotrebljeni u plakatima jesu tekstovi Israela Shahaka.

AUTORI PLAKATA

VLADIMIR BONAČIĆ
MIROLJUB CIMERMAN
DUNJA DONASSY

P A L E S T I N E , A H O M E L A N D D E N I E D

- 1, 1a 385
- 2, 2a LET MY PEOPLE
- 3, 3a BLOWING UP
- 4, 4a BED
- 5, 5a STONES WILL CRY OUT
- 6, 6a CROSS-BARS
- 7, 7a A HOME WITHOUT STONES
- 8, 8a CHURCH TOWER
- 9, 9a MOSQUE
- 10, 10a SOBA AND JERUSALEM
- 11, 11a PLANT A TREE
- 12, 1b BARBED WIRE
- 13, 2b WALL
- 14, 3b FLOWER
- 15, 4b STAIRS
- 16, 5b ROOF OF THE WORLD
- 17, 6b SQUARE DOOR
- 18, 7b WINDOW
- 19, 8b TWO HOMES
- 20, 9b A HOME
- 21, 10b BED AND CHAIR
- 22, 11b CHURCH
- 23, 12b MOSQUE
- 24, 1c WOMAN
- 25, 2c EVICTION I
- 26, 3c EVICTION II
- 27, 4c EVICTION III
- 28, 5c MILITARY PARADE, THE PEACE PRIZE
- 29, 1d I AM A ZIONIST
- 30, 2d UNITÉ 101
- 31, 3d CHILD
- 32, 4d COMPUTER GRAPHICS I
- 33, 5d COMPUTER GRAPHICS II
- 34, 1e CROSS
- 35, 2e PALESTINE, A HOMELAND DENIED

KOORDINACIONI ODBOR RK SSRNH
ZA POMOĆ OSLOBODILAČKIM POKRETIMA

CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA

Preradovićeva 5/II

3 – 15. XII. 1979.

Izdavač:

STUDIO GALERIJE FORUM
CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA, PRERADOVIĆEVA 5

Za izdavača:

DUŠKO PAVLOVIĆ

Urednik kataloga:

ŽELJKO SABOL

Grafičko oblikovanje:

FEDOR LIČINA

Tisak:

SVEUČILIŠNA NAKLADA LIBER, ZAGREB

Naklada:

600 komada